

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΗΡΑΣ & ΠΑΝΙΔΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2021

Η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας σύμφωνα με τον περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμο, έχει τη διοικητική ευθύνη εφαρμογής των αποφάσεων του Υπουργού Εσωτερικών ο οποίος είναι η Αρμόδια Αρχή, για την προστασία και τη Διαχείριση της πανίδας της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί Ταμείου Θήρας Νόμο, η Υπηρεσία Θήρας & Πανίδας διοικείται από τη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου Θήρας, της οποίας Προεδρεύει ο εκάστοτε Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, και μέλη της είναι ο Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού ή εκπρόσωπος του, ο Γενικός Λογιστής ή εκπρόσωπος του και τρεις Εκπρόσωποι της Κ.Ο.Κ & Δ.Α.Ζ. Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Θήρας εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και ψηφίζεται σε νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων όπως και ο Προϋπολογισμός της Δημοκρατίας. Το Ταμείο Θήρας αποτελεί ξεχωριστό ταμείο και ενόσω βρίσκεται υπό τη διαχείριση της Επιτροπής, τελεί υπό τη φύλαξη του Γενικού Λογιστή ο οποίος τηρεί τους αναγκαίους λογαριασμούς, εκδίδει τις αναγκαίες αποδείξεις και προβαίνει στις εγκρινόμενες από την Επιτροπή, πληρωμές. Οι λογαριασμοί του Ταμείου καταρτίζονται το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του αμέσως επόμενου οικονομικού έτους, στο οποίο αναφέρονται και ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή. Η Επιτροπή αποστέλλει στον Υπουργό Οικονομικών αντίγραφο της ετήσιας κατάστασης των λογαριασμών που ελέγχθηκαν μαζί με την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή.

Το διευρυμένο έργο της Υπηρεσίας περιλαμβάνει την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ περί της Διατηρήσεως των Άγριων Πτηνών, μέρος της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, την πάταξη της λαθροθηρίας, τη διαχείριση του κυνηγίου, την επιμόρφωση των κυνηγών και οργανωμένων συνόλων σε κυνηγετικά και περιβαλλοντικά θέματα, τη βελτίωση των βιοτόπων, τη διεξαγωγή ερευνών για το αγρινό και για τα άγρια πτηνά (θηρεύσιμα και μη) καθώς και την υλοποίηση αιφορικών διαχειριστικών σχεδίων, με σκοπό τη διατήρηση και την αιφόρο κάρπωση των θηρεύσιμων ειδών. Επίσης, σε συνεργασία με άλλες Κρατικές Υπηρεσίες και μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας που απορρέουν από τις προαναφερθείσες οδηγίες, λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

1. Καθορισμό περιοχών, ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας των άγριων πτηνών, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα έχουν κηρυχθεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας των άγριων πτηνών, 32 περιοχές. Για τις πιο πάνω Ζώνες Ειδικής Προστασίας,

απαιτείται συνεχής παρακολούθηση, εποπτεία καθώς και η ετοιμασία και εφαρμογή σχετικών Κανονισμών Διαχείρισης και Διατήρησης των περιοχών κάτι για το οποίο η Υπηρεσία Θήρας & Πανίδας βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας. Το πιο πάνω δίκτυο Ζωνών Ειδικής Προστασίας των άγριων πτηνών, αξιολογείται και εμπλουτίζεται συνεχώς με περιοχές που παρουσιάζουν σημαντικό ορνιθολογικό ενδιαφέρον.

2. Συντήρηση και διευθέτηση σύμφωνα με τις οικολογικές απαιτήσεις των οικοτόπων, που βρίσκονται στο εσωτερικό και στο εξωτερικό των Ζωνών Ειδικής Προστασίας.
3. Αποκατάσταση και βελτίωση των καταστρεμμένων βιοτόπων.
4. Δημιουργία βιοτόπων.
5. Διαχείριση και Προστασία του Αγρινού. Εφαρμογή του νέου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Αγρινό
6. Την υιοθέτηση κατάλληλων μέτρων για αποφυγή της ρύπανσης ή φθοράς οικοτόπων που βρίσκονται εκτός της ζώνης ειδικής προστασίας, καθώς και αποφυγή επιζήμιων διαταράξεων για τα άγρια πτηνά.
7. Ενημέρωση του κοινού σε περιβαλλοντικά θέματα.
8. Διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών με στόχο τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων για τα θηρεύσιμα είδη, που θα βοηθήσουν στη διατήρηση και αιεφόρο κάρπωση τους.
9. Συστηματική μελέτη και παρακολούθηση του πληθυσμού των Αποδημητικών και Διαβατικών ειδών, σε συνεργασία με αρμόδιες Υπηρεσίες ή Επιστημονικά Κέντρα της Ευρώπης.
10. Παροχή πλήρους προστασίας προς τα Σπάνια και Προστατευόμενα είδη, αλλά και κάθε δυνατή βοήθεια για περαιτέρω αύξηση του πληθυσμού τους.
11. Βιολογική καταπολέμηση των τρωκτικών.
12. Περίθαλψη ειδών της άγριας ζωής με σκοπό την επανένταξη τους στο φυσικό τους περιβάλλον.

1 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ / ΠΑΤΑΞΗ ΛΑΘΡΟΘΗΡΙΑΣ

Τα θηράματα, τα άγρια πτηνά, τα αγρινά όπως και κάποια άλλα είδη της άγριας ζωής είναι εκτεθειμένα σε πιέσεις που προέρχονται κυρίως από τη λαθροθηρία και την καταστροφή των βιοτόπων. Η πάταξη της λαθροθηρίας επιδιώχθηκε τόσο με προληπτικά μέτρα, περιλαμβανομένων συχνών επισκέψεων σε χωριά προς αποθάρρυνση των λαθροκυνηγών, της καλλιέργειας καλών σχέσεων μεταξύ του προσωπικού της Υπηρεσίας και των

μελών Κυνηγετικών Συλλόγων όσο και με τη σύλληψη και καταγγελία λαθροκυνηγών.

Από τον Ιούλιο του 2017 εφαρμόζονται οι πρόνοιες της τροποποιητικής νομοθεσίας βάσει της οποίας όλα τα αδικήματα που προκύπτουν κατά παράβαση του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου ρυθμίζονται με εξώδικο πρόστιμο. Κατά το 2021 έχουν ρυθμιστεί εξώδικα 527 υποθέσεις και έχουν εισπραχθεί ως ποινές που επιβλήθηκαν από δικαστήρια ή από εξώδικες ρυθμίσεις πέραν των €200.000.

2 ΖΩΝΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΖΕΠ) και ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΒΙΟΤΟΠΩΝ

Κατά τη διάρκεια του 2021 διενεργήθηκαν δεκάδες επισκέψεις στις καθορισμένες ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π) περιοχές για σκοπούς εποπτείας αλλά και για σκοπούς καταμέτρησης των σημαντικότερων ειδών σε αυτές. Κατά τους πιο πάνω εποπτικούς ελέγχους έχουν εντοπιστεί και έχουν διερευνηθεί, δεκάδες περιπτώσεις ανέγερσης υποστατικών και κατοικιών ή άλλων επεμβάσεων στη φύση, κατά πόσον αυτές έχουν εξασφαλίσει τις απαιτούμενες άδειες. Σε τέσσερις (4) περιπτώσεις διαπιστώθηκε ότι οι επεμβάσεις έγιναν χωρίς την εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών όπου σε συνεργασία και με άλλες Υπηρεσίες έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα για εφαρμογή της νομοθεσίας και έχουν γίνει σχετικές καταγγελίες από μέλη της ΥΘΠ. Επίσης έχουν διερευνηθεί οι ενδεχόμενες επιπτώσεις, στις Ζ.Ε.Π, από δεκάδες προτεινόμενα έργα σε αυτές αλλά και γύρω από αυτές, ενώ συνεχίζεται η μελέτη των επιπτώσεων, ειδικά εντός των περιοχών Ζ.Ε.Π, από την αλλαγή χρήσης της γης στην Κύπρο, τα τελευταία 30 χρόνια. Εντοπίστηκαν επίσης έντονες εκχερσώσεις και επεμβάσεις σε περιοχές της υπαίθρου και τα σχετικά στοιχεία έχουν σταλεί στον ΚΟΑΠ για τα περαιτέρω.

3 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΒΙΟΤΟΠΩΝ και ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

Επιπρόσθετα οι προσπάθειες που έγιναν για την προστασία και την αναβάθμιση των βιοτόπων υπήρξαν, ιδιαίτερα σημαντικές. Κατά την περίοδο Ιουνίου – μέσα Δεκεμβρίου το μόνιμο προσωπικό της Υπηρεσίας μαζί με τους έκτακτους αγροπυροσβέστες, επί εικοσιτετραώρου βάσεως, εκτελούσε συνεχείς περιπολίες στην ύπαιθρο για πρόληψη πυρκαγιών καθώς και για έγκαιρη επέμβαση κατάσβεσης τους πριν αυτές εξαπλωθούν και πάρουν διαστάσεις. Ανταποκρίθηκε επίσης σε όλες τις κλήσεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Τμήματος Δασών για βοήθεια στην κατάσβεση δασικών ή αγροτικών πυρκαγιών, όπου αυτές κατά το 2021, ανήλθαν σε 327.

4 ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

Μέσα στα πλαίσια της προστασίας και διατήρησης των ειδών της άγριας ζωής, και ιδιαίτερα αυτών που κινδυνεύουν με αφανισμό, η Υπηρεσία Θήρας & Πανίδας λειτουργεί κέντρο περίθαλψης και αποκατάστασης της άγριας πανίδας. Κάθε χρόνο δεκάδες τραυματισμένα και άρρωστα άγρια πτηνά, θηλασικά και αγρινά περιθάλπονται στο συγκεκριμένο χώρο. Στο κέντρο περίθαλψης και αποκατάστασης της άγριας πανίδας προσφέρεται νοσοκομειακή φροντίδα, παρέχεται τροφή, φαρμακευτική αγωγή, εκπαίδευση και προετοιμασία για απελευθέρωση. Κατά το 2021 επιτεύχθηκε η περίθαλψη

87 άγριων πτηνών, τα οποία στην μεγάλη τους πλειοψηφία έχουν απελευθερωθεί στο φυσικό τους περιβάλλον.

Επίσης εντός του 2021 ολοκληρώθηκε ο διαγωνισμός κατασκευής του νέου, σύγχρονου Κέντρου Περίθαλψης και Αποκατάστασης της Άγριας Πανίδας το οποίο χρηματοδοτείται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2022.

5 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΙΟΤΟΠΩΝ

Η βελτίωση βιοτόπων αποβλέπει στην αξιοποίηση και βελτίωση των δυνατοτήτων που προσφέρει η φύση για την αναπαραγωγή και επιβίωση των ειδών, την παροχή της αναγκαίας βοήθειας, εκεί και όπου χρειάζεται, αξιοποιώντας, παράλληλα, τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία.

Προς το σκοπό αυτό, έγιναν συντονισμένες προσπάθειες για τη βελτίωση των βιοτόπων, με σπορά μίγματος σπόρων (κριθάρι, σιτάρι, μπιζέλι, και βίκο) σε υποβαθμισμένους βιότοπους, για βελτίωση των συνθηκών διατροφής των θηραμάτων, καθώς και τη δημιουργία τεχνητών πηγών νερού, με την εγκατάσταση ντεπόζιτων νερού για ικανοποίηση των αναγκών της άγριας ζωής. Το 2021 σπάρθηκαν πέραν των 4.500 δεκαρίων.

Παράλληλα από το εκτροφείο περδικιών στο Σταυροβούνι, παράχθηκαν και απελευθερώθηκαν πέραν των 80 χιλ. περδικιών.

Τέλος από τη λειτουργία των εκτροφείων λαγών για τα οποία έχουν παραχωρηθεί άδειες τόσο σε ιδιώτες όσο και σε κυνηγετικούς συλλόγους έχουν απελευθερωθεί

6 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΓΡΙΝΩΝ.

Το αγρινό ως είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος και προτεραιότητας τυγχάνει εντατικής διαχείρισης και προστασίας από μέρος της Υπηρεσίας Θήρας & Πανίδας. Το είδος, τη τελευταία δεκαετία παρουσιάζει μια εξάπλωση προς τα ανατολικά (περιοχές Τροόδους) και νότια (ημιορεινά Επ. Πάφου) κυρίως λόγω της μείωσης διαθέσιμης τροφής από το κέντρο του Δάσους Πάφου, το οποίο έχει μετατραπεί σε πολλές περιοχές σε κλειστό δάσος, χωρίς διάκενα. Συνοπτικά, η διαχείριση του αγρινού, κατά το 2021, περιλάμβανε τα πιο κάτω:

1. Ετήσιες πληθυσμιακές καταμετρήσεις αγρινών. Εδώ και πέραν της δεκαετίας παρατηρείται μια ανατολική/ΝΑ επέκταση του είδους προς την Οροσειρά Τροόδους και τις παρυφές του. Ο πληθυσμός του είδους κυμάνθηκε σε σχετικά σταθερά επίπεδα σε σύγκριση με προηγούμενα έτη.
2. Η υγεία του πληθυσμού του είδους παρακολουθείται στενά σε συνεργασία με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες του Κράτους όπου όλα τα άρρωστα, τραυματισμένα κι νεκρά ζώα καταλήγουν για τις δέουσες ενέργειες.
3. Έχει γίνει σπορά στο Δάσος Πάφου και στις παρυφές αυτού για τις διατροφικές ανάγκες των Αγρινών αλλά και της υπόλοιπης πανίδας σε 206 δεκάρια εις, Άγιο Νικόλαο, Αρμίνου, Πέρα Βάσα, Παναγιά,

- Καμινάρια, Γεφύρι της Ελιάς, Βαρίσια, Γαληνή, Ποταμός του Κάμπου, Αμπελικού, Τρίπυλο, Κοιλιάδα Αγίου Θεοδώρου και Σταυρό της Ψώκας.
4. Η Ομάδα Διαχείρισης Αγρινών τροφοδοτεί και συντηρεί κάθε χρόνο 141 τεχνητές ποτίστρες (συνολικής χωρητικότητας 98,000 λίτρων νερού), που καλύπτουν επαρκώς τη περιοχή εξάπλωσης του αγρινού και ιδιαίτερα τις περιοχές με ελάχιστα καλοκαιρινά νερά ενώ το 2020 χρόνο καθαρίστηκαν και συντηρήθηκαν 82 φυσικές πηγές νερού σε όλο το Δάσος Πάφου.

7 ΕΡΕΥΝΕΣ

Τα θηρεύσιμα είδη της Κύπρου παρακολουθούνται πληθυσμιακά μέσα στα πλαίσια της ορθολογικής κυνηγετικής διαχείρισης τους. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στα επιδημιακά είδη (λαγός, πέρδικα, φραγκολίνα, φάσα) αλλά και σε μεταναστευτικά που φωλιάζουν στην Κύπρο όπως το τρυγόνι και το ορτύκι. Επίσης, καταμετρούνται είδη του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/EK, αφού είναι υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας ως Κράτους – Μέλους της Ε.Ε να παρακολουθεί την κατάσταση τους.

Για το σκοπό αυτό, διεξάγονται καταμετρήσεις σε 55 αντιπροσωπευτικές διαδρομές παγκυπρίως συνολικού μήκους 488,8 χλμ. τρεις φορές το χρόνο, όπου γίνεται εκτίμηση της αναπαραγωγής και πληθυσμιακής κατάστασης των ειδών. Κατά το καλοκαίρι διεξάγεται και μία νυκτερινή παγκύπρια καταμέτρηση κατά την οποία εκτιμάται η κατάσταση του λαγού και άλλων νυκτόβιων ειδών όπως π.χ. η αλεπού.

Παράλληλα Διεξάγονται μηνιαίες καταμετρήσεις υδροβίων πτηνών που διαχειμάζουν στους Κυπριακούς υδροβιότοπους με μεγαλύτερη βαρύτητα στις αλυκές Ακρωτηρίου και Λάρνακας.

Επίσης, διεξήχθη η ετήσια Χριστουγεννιάτικη καταμέτρηση υδροβίων σε 30 υγρά τοπους της ελεύθερης Κύπρου με συνολικό αριθμό πτηνών που καταμετρήθηκαν το Δεκέμβριο του 2021 9,413 πτηνά που θεωρείται ο 3^{ος} χαμηλότερος της επταετίας (σε σύγκριση με 27,260 το 2020, 23,541 το 2019, 15,195 το 2018, 6,850 το 2017, 6,631 το 2016 και 14,467 το 2015). Τα φλαμίνγκος ήταν μεν στη μεγαλύτερη αφθονία από τα υπόλοιπα είδη 2,676 αλλά πολύ χαμηλά σε σχέση με τα τελευταία 7 χρόνια (17,756 άτομα το 2020, 16,154 άτομα το 2019, 4,894 το 2018, 2,057 το 2017, 1,290 το 2016 και 10,138 για το 2015). Οι πάπιες ήταν 2,318 (σε σύγκριση με 3,469 το 2020, 3,360 το 2019, 2,046 το 2018, 2,499 το 2017, 1,596 το 2016 και 3,235 το 2015).

Οι πληθυσμιακές παρακολουθήσεις των υδροβίων πτηνών δημοσιεύονται κατά καιρούς, ενώ στοιχεία από αυτές, αποτέλεσαν μέρος εργασιών που έχουν δημοσιευτεί σε ξένα περιοδικά.

Ακόμα κατά το 2021 πραγματοποιήθηκε, για 21^η συνεχόμενη χρονιά, η τηλεφωνική έρευνα κυνηγετικής κάρπωσης για τη περίοδο κυνηγίου 2020 - 2021 και τα συνοπτικά αποτελέσματα της οποίας φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ	Περίοδος κυνηγίου			ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΡΠΩΣΗ ΕΙΔΟΥΣ	Ποσοστό αυξομείωσης
	Θερινή	Επιδημητικού	Τσίχλας		
ΛΑΓΟΙ	0	28,486	0	28,486	12.88%
ΠΕΡΔΙΚΙΑ	0	240,266	0	240,266	13.18%
ΦΡΑΓΚΟΛΙΝΕΣ	0	11,394	0	11,394	29.35%
ΦΑΣΣΕΣ	100,351	75,243	23,943	199,537	26.89%
ΜΠΕΚΑΤΣΕΣ	0	12,278	3,911	16,189	51.46%
ΤΣΙΧΛΕΣ	0	88,601	521,890	610,491	-38.8%
ΤΡΑΧΗΛΕΣ	0	220,620	64,676	285,296	117.41%
ΑΓΡΙΟΠΕΡΙΣΤΕΡΑ	5,819	4,126	0	9,945	8.06%
ΟΡΤΥΚΙΑ	67,760	982	0	68,742	92.94%
ΦΙΛΙΚΟΥΤΟΥΝΙΑ	9,552	491	0	10,043	107.11%
ΤΡΥΓΟΝΙΑ	37,383	0	0	37,383	44.18%
ΚΟΡΩΝΟΙ	8,015	9,037	2,003	19,055	19.77%
ΚΑΡΑΚΑΞΕΣ	6,588	16,669	5,724	28,981	83.04%
Συνολική κάρπωση				1,565,808	-5.57%

Πρόγραμμα βιολογικής καταπολέμησης τρωκτικών με την τοποθέτηση τεχνητών φωλιών, για ανθρωποπούλια.

Συνεχίστηκε και επεκτάθηκε σημαντικά το υφιστάμενο δίκτυο με τη τοποθέτηση δεκάδων νέων τεχνητών φωλιών για ανάπτυξη του είδους με επέκταση του σε περιοχές εντός της Νεκράς Ζώνης σε συνεργασία με τον ΟΗΕ, όπως Αστρομερίτη /Περιστερώνα /Τρούλλοι /Ορόκλινη / Πύλα. Κατασκευάστηκαν, σε συνεργασία με οργανωμένα σύνολα όπως της ΚΟΚ & ΔΑΖ Επ. Λάρνακας 130 φωλιές, με την Αναπτυξιακή Τροόδους 20 φωλιές, με Κοινότητες, κ.α., με το νέο δίκτυο της ΥΘΠ να έχει υπερβεί τις 600 φωλιές παγκύπρια.

Στην επαρχία Πάφου το 2021 τοποθετήθηκαν συνολικά πέραν των 80 τεχνητών φωλιών για ανθρωποπούλια σε συνεργασία με το Δήμο Πάφου και τις κοινότητες Παναγιάς, Γεροσκήπου, Μεσόγης, Έμπας, Στατού, Πέγειας, Κουκλιών, Ίννιας, Χλώρακας, Νικόκλειας καθώς επίσης και με το Golf Resort Elaiia Estate.

8 ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ LIFE ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΠΙΖΑΕΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ (LIFE17 NAT/GR/000514 – LIFE Bonelli EastMed)

Συνεχίστηκαν οι δράσεις και η εφαρμογή του προγράμματος LIFE «Διατήρηση & Διαχείριση του Σπιζαετού στην Ανατολική Μεσόγειο» («Conservation & Management of the Bonelli's eagle population in east Mediterranean» LIFE17 NAT/GR/000514 – LIFE Bonelli EastMed) που έχει

ως στόχο να αντιμετωπίσει τις πιο κρίσιμες απειλές για τον Σπιζαετό στην Ελλάδα και την Κύπρο, μέσω της εφαρμογής δράσεων διατήρησης σε 24 περιοχές του Δικτύου Natura 2000, από το 2018 έως το 2023.

Το έργο, συγχρηματοδοτείται σε ποσοστό 75% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή/Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος και υλοποιείται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης- Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (Συντονιστής Δικαιούχος), το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ), την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας του Υπουργείου Εσωτερικών Κύπρου, το Τμήμα Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Κύπρου, και την εταιρεία Περιβαλλοντικών Συμβούλων NCC ΕΠΕ. Από την έναρξη του προγράμματος LIFE BONELLI EASTMED μέχρι σήμερα το τέλος του 2020 έχουν σημειωθεί με πομπούς GPS/GSM από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας συνολικά 36 Σπιζαετοί, εκ των οποίων οι 18 το 2019, 9 το 2020 και 9 το 2021.

Η σήμανση σπιζαετών συνεχίστηκε και το 2021. Τοποθετήθηκαν συνολικά 9 πομποί. Οι 7 τοποθετήθηκαν σε νεαρά πριν εγκαταλείψουν τις φωλιές τους ενώ οι άλλοι δύο τοποθετήθηκαν σε ένα ενήλικο και ένα νεαρό σπιζαετό που παγιδεύτηκαν για το συγκεκριμένο σκοπό.

9 ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ LIFE «LIFE with Vultures (“Ζωή με τους Γύπες”)- CY LIFE18 NAT/CY/001018

Το 2020 συνεχίστηκε το ευρωπαϊκό έργο “Ζωή με τους Γύπες” το οποίο άρχισε το 2019. Το έργο έχει συνολικό προϋπολογισμό 1,4 εκ. ευρώ με 60% συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και υλοποιείται από τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου, την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος - Terra Cypria και το διεθνή ΜΚΟ Vulture Conservation Foundation με προγραμματιζόμενη διάρκεια 4 χρόνια (2019-2023).

Ένας από τους βασικούς στόχους του έργου LIFEwithVultures είναι η αντιμετώπιση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων που είναι και η κύρια αιτία που ο Γύπας *Gyps fulvus* στην Κύπρο κινδυνεύει με εξαφάνιση. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το έργο θα υλοποιήσει δράσεις για την βελτίωση του μηχανισμού διαχείρισης περιστατικών δηλητηρίασης σε επίπεδο ανίχνευσης περιστατικών, συλλογής τεκμηρίων, διερεύνησης περιστατικού και στοιχειοθέτηση υπόθεσης, εξιχνίασης περιστατικού μέχρι και εφαρμογής ποινής βάσει νομοθεσίας (Νόμος 152(I)2003). Τέτοιες δράσεις περιλαμβάνουν τη δημιουργία Ομάδων Σκύλων Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων, τη δημιουργία πρωτοκόλλων για τις διαδικασίες διαχείρισης περιστατικών δηλητηρίασης και τοποθέτησης δηλητηριασμένων δολωμάτων (φόδες) και σχετική κατάρτιση προσωπικού εμπλεκόμενων φορέων, τη δημιουργία Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την αντιμετώπιση του προβλήματος και άλλα.

Κατά τη διάρκεια του 2021 έγιναν και δράσεις παρακολούθησης του πληθυσμού και μέσω της πιο πάνω δράσης τοποθετήθηκαν 2 πομποί σε γύπες. Με το πέρας του 2021 βρίσκονται σε λειτουργία 4 πομποί GPS/GSM (περίπου στο 20% του εναπομείναντος πληθυσμού) οι οποίοι δίνουν σε τακτά

χρονικά διαστήματα στοιχεία απαραίτητα για τη διαχείριση και προστασία του είδους.

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου προγράμματος, ο Λειτουργός Χάρης Χατζηστυλλής ολοκλήρωσε τα δύο πρώτα στάδια της εκπαίδευσης Wildlife Crime Academy στην Ισπανία, μέσα από τα οποία οι συμμετέχοντες απέκτησαν γνώσεις όσον αφορά το χειρισμό υποθέσεων που αφορούν εγκλήματα κατά της άγριας ζωής (Δηλητηριάσεις, λαθροθηρία, νεκροψίες, τοξικολογικές εξετάσεις κλπ).

10 LIFE IP PHYSIS - Managing the Natura 2000 network in Cyprus and shaping a sustainable future-

Η Υπηρεσία μας συμμετέχει ως εταίρος του πιο πάνω έργου που είναι Δεκαετούς διάρκειας και στόχο έχει την ορθολογική διαχείριση του Δικτύου Natura 2000, μέσω δράσεων που έχουν σκοπό τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών χαρακτηρισμού των περιοχών.

11 ΝΕΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

Από τον Αύγουστο του 2021 οι άδειες κυνηγίου εκδίδονται και από τη νέα ηλεκτρονική πλατφόρμα της Υπηρεσίας. Μέσω της εν λόγω ηλεκτρονικής πλατφόρμας παρέχεται στους χρήστες η δυνατότητα:

1. Να εκδίδουν άδεια κυνηγίου καθώς και των επιπρόσθετων αδειών κυνηγίου, από το διαδίκτυο όποτε το επιθυμούν χωρίς οποιουδήποτε περιορισμούς.
2. Να εγγράφουν εύκολα και γρήγορα τους αριθμούς σήμανσης των κυνηγετικών τους σκύλων στην άδεια κυνηγίου τους, κάτι που αποτελεί υποχρέωση σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.
3. Να υποβάλλουν αίτηση για να χρησιμοποιηθεί ο κυνηγετικός τους σκύλος για κυνήγι μπεκάτσας ή τσίχλας.
4. Να εκδίδουν άδεια χρήσης κυνηγετικού σκύλου, που ανήκει σε άλλο ιδιοκτήτη, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης του ιδιοκτήτη.
5. Να υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση και να εκδίδουν άδεια για όλες τις άδειες που παραχωρεί η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας.

Μέχρι το τέλος του 2021, οι εγγεγραμμένοι χρήστες της πλατφόρμας ξεπερνούσαν τις 22 χιλιάδες.

12 ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Συνεχίστηκε η παραχώρηση διαλέξεων με θέματα την πανίδα της Κύπρου, τα θηράματα, το αγρινό, τους Υγροβιότοπους, τη Βιοποικιλότητα, τη νομοθεσία κ.α. σε οργανωμένα σύνολα, σε κυνηγετικούς συλλόγους, σε μαθητές Δημοτικής και Μέσης εκπαίδευσης καθώς και στο ευρύτερο κοινό.

Παράλληλα με τις πιο πάνω διαλέξεις, πραγματοποιήθηκαν και τα μαθήματα Κυνηγετικής Επιμόρφωσης, για τη χορήγηση αδειών κυνηγίου τα οποία, κατά το 2021, παρακολούθησαν 1.036.

13 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Μέσα στα πλαίσια των ερευνητικών δραστηριοτήτων της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, έχουν γίνει οι πιο κάτω δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά με τη συνεργασία Κυπρίων και ξένων ερευνητών:

1. Alivizatos, H. & **Kassinis, N.** 2021. Diet of the Red-footed Falcon (*Falco vespertinus*) in Cyprus during autumn migration. – *Ornis Hungarica* 29(1): 120–125. DOI: 10.2478/orhu
2. Monica Guerrini, **Panicos Panayides**, Nazgol Niktoreh Mofrad, **Nikolaos Kassinis**, Ioannis Ioannou, Giovanni Forcina, **Pantelis Hadjigerou**, Filippo Barbanera. 2021. Spatial genetic structure and Ovis haplogroup as a tool for an adaptive conservation management of the endangered Cyprus mouflon. *Zoology* Vol.148: <https://doi.org/10.1016/j.zool.2021.125959>
3. Tsiakiris, R., Halley, J. M., Stara, K., Monokrousos, N., Karyou, C., **Kassinis, N.**, Papadopoulos, M., and Xirouchakis, S. M.: Models of poisoning effects on vulture populations show that small but frequent episodes have a larger effect than large but rare ones, *Web Ecol.*, 21, 79–93, <https://doi.org/10.5194/we>
4. Ana Paula Machado, Alexandros Topaloudis, Tristan Cumer, Eléonore Lavanchy, Vasileios Bontzorlos, Renato Ceccherelli, Motti Charter, **Nicolaos Kassinis**, Francesca Manzia, Anne-Lyse Ducrest, Mélanie Dupasquier, Nicolas Guex, Alexandre Roulin, Jérôme Goudet. Genomic consequences of colonisation, migration and genetic drift in barn owl insular populations of the eastern Mediterranean. 2021. *Molecular Ecology*. DOI: [10.1111/mec.16324](https://doi.org/10.1111/mec.16324)
5. Tristan Cumer, Ana Paula Machado, Guillaume Dumont, Vasileios Bontzorlos, Renato Ceccherelli, Motti Charter, Klaus Dichmann, **Nicolaos Kassinis**, Rui Lourenço, Francesca Manzia, Hans-Dieter Martens, Laure Prévost, Marko Rakovic, Inês Roque, Felipe Siverio, Alexandre Roulin, Jérôme Goudet, Landscape and Climatic Variations Shaped Secondary Contacts amid Barn Owls of the Western Palearctic, *Molecular Biology and Evolution*, Volume 39, Issue 1, January 2022. <https://doi.org/10.1093/molbev/msab343>